

Jak pomoci ježkům

Ačkoliv ježkům v současnosti vyhubení přímo nehrozí, dochází v poslední době k úbytku jejich populace, přičemž na některých místech jsou ježci vzácní či dokonce zcela vymizeli. Nejvýznamnějším faktorem, který ohrožuje ježky, je především ztráta jejich přirozeného životního prostředí, automobilová doprava a používání pesticidů v zahradách a zemědělských kulturách.

Ježek může potřebovat lidskou pomoc v několika případech:

- **Je-li zraněn nebo nemocný.** Zraněný či nemocný ježek se obtížně pohybuje, je malátný, při dotyku rukou nenaježí bodliny, nestočí se do klubíčka.
- **Je-li nalezen venku během dne.** Zdravý ježek je aktivní od soumraku do brzkého rána. Je-li ježek aktivní během dne, znamená to, že je nemocný nebo zraněný, vyhládlý nebo slepý (a tudíž není schopen rozlišit den a noc).
- **Je-li nalezen venku během zimy.** Nepříznivé zimní období přežívají ježci v zimním spánku - hibernaci. Pokud je ježek aktivní během zimy, došly mu nejspíš energetické zásoby nutné pro hibernaci.
- **Je-li zachycen v síti či lapen v jiné pasti.** Ježek se může zamotat do různých typů sítí, může se zachytit v plotě či spadnout do jímky, kanálu, zahradního jezírka či bazénu.
- **Má-li na podzim nízkou hmotnost.** Na úspěšné přezimování potřebuje ježek hmotnost minimálně 600 – 700 g. Pokud ježek váží koncem října méně než 400 g nebo v listopadu méně než 600 g, potřebuje lidskou pomoc.
- **Jedná-li se o osiřelé mládě.** Může se stát, že ježčí mláďata osiří, když jejich matka zahyne. Tato mláďata o hmotnosti 30 – 50 g potřebují okamžitou pomoc. Je však třeba důkladně prověřit, že mláďata jsou opravdu osiřelá. Ježčí samice svá mláďata často opouští i na delší dobu, když se vydává hledat potravu. Je třeba vyčkat minimálně 3 hodiny, než se mláďata odeberou.

Pokud jste našli ježka, který potřebuje lidskou pomoc, předejte ho prosím nejbližší záchrané stanici pro volně žijící živočichy (kontakty naleznete na www.zachranazvirat.cz). Chcete-li se o nevyspělé ježčí mládě postarat sami, přečtěte si prosím následující návod, jak o ježka pečovat.

Jak o ježka pečovat

1) Zbavení ježka vnějších a vnitřních parazitů

Každého ježka je třeba odblesit a odčervit, a to buď mechanicky (odstranění parazitů pomocí pinzety) nebo použitím chemických prostředků (např. 1% Arpalit spray, Difusil spray).

2) Ubytování ježka

Ježek by měl být ubytován v suché, světlé a větratelné místnosti s teplotou 19 °C pro ježky do hmotnosti 300 g a 15 °C pro ježky těžší. Jeho ubytovací prostor by měl obsahovat výběh o minimální velikosti 1–2 m² a boudičku na spaní (papírovou krabici nebo dřevěný domeček). Podlaha výběhu by měla být omyvatelná a pokrytá

papírem, který se při každém úklidu snadno odstraní. Vhodnou výstelkou boudičky na spaní je seno, sláma, suché listí nebo noviny natrhané na kousky. Výběh je nutné čistit denně, boudičky na spaní podle potřeby. Stěny výběhu musí být vysoké minimálně 50 cm, aby je ježek nepřelezl.

Ježčím kojencům je nutné zajistit vyhřívání jejich ubytovacího prostoru. To je možné buď použitím gumové láhve naplněné teplou vodou, která se obalí hadříkem a vloží na dno, nebo pomocí vyhřívací destičky či plotýnky. Vždy je však třeba dbát na to, aby teplota nebyla příliš vysoká a nedošlo k přehřátí mláďat. Bednička či krabice by měla být vystlána měkkými hadříky.

3) Potrava

Ježci jsou hmyzožravci, proto musí v jejich jídelníčku převažovat masitá strava. Nedoporučuje se krmit ježky žížalami, slimáky nebo šneky, neboť často obsahují vnitřní parazity a ježci by se jimi mohli nakazit. Ježci by také **neměli dostávat** kravské mléko, vepřové maso, uzeniny, solená, kořeněná a příliš tučná jídla a čerstvé pečivo.

Ježčí kojenci se krmí sušeným mlékem pro štěňata nebo kořata. Krmí se každé 4 hodiny, a to i v noci. Krmí se upraveným kapátkem nebo injekční stříkačkou přímo do tlamičky. Je třeba dávat pozor, aby se při krmení nezahltla. Po každém nakrmení je nutné ježečkům jemně namasírovat břicho a okolí řitního otvoru, aby se podpořilo vyměšování (ježčí kojenci se neumějí sami vyprázdnit, potřebují stimulaci). K masírování je možné použít jemný štěteček, vatový tampón nebo měkký hadřík.

Ježčí kojenci s hmotností do 150 g se krmí sušeným mlékem pro štěňata nebo kořata smíchané s kvalitní konzervou pro kořata. Tato strava se zkouší podávat ježčatům i na mělké mističce, aby se co nejdříve naučila samostatně přijímat potravu. Ježčatům, která se již sama krmí, se mohou podávat také propasírované vařené ovesné vločky či rýže, mleté syrové hovězí maso, kočičí konzerva pro kořata. Celková denní dávka činí asi 60 g. Ježčím mláďatům s hmotností nad 150 g se mohou navíc podávat suché nebo vlhčené kočičí granule a konzervy, popřípadě i psí granule a konzervy. Maso by mělo tvořit minimálně polovinu krmné dávky. K pití se podává slabý fenyklový čaj nebo voda.

Celková denní dávka by měla být zhruba 90g pro ježka o hmotnosti 150g, pro ježka o hmotnosti 450g zhruba 120g. Ježci by měli dostávat potravu večer.

4) Vážení ježků

Ježky je třeba pravidelně vážit, neboť váha je základním ukazatelem jejich zdravotního stavu. Ježek by měl pravidelně přibývat bez zjevných výkyvů. Malí ježci se váží častěji, po dosažení váhy 250 g stačí vážit 1x týdně. Ježek by měl přibývat 50 – 70 g týdně.

5) Zazimování

Po dosažení váhy 600-700 g se ježek umístí do nevytápěné místnosti o teplotě 0–5 °C. Výběh může mít ježek o něco menší (stačí 1 m² na ježka), důležité je ale dobře zateplit jeho boudičku na spaní, např. vložením do jiné větší boudy a vyplněním

meziprostoru izolačním materiálem (ne polystyrénem). Potrava se podává dál, ale suchá – kočičí granule, vločky, rozinky, malé množství piškotů. Důležité je denně vyměňovat vodu.

6) Péče o ježka po zazimování a vypouštění

Ježci se ze zimního spánku budí zpravidla během března a dubna. Během hibernace ztratí 15 - 20% ze své hmotnosti a proto potřebují před vypuštěním do přírody opět dokrmit na původní hmotnost před zazimováním (600 - 700g). Krmí se stejnou potravou jako před zazimováním.

Ježci se vypouštějí v polovině dubna až začátkem května, záleží na průběhu počasí. To by v době vypuštění mělo být teplé, s průměrnými teplotami neklesajícími pod 5°C a bez deště. Pokud je to možné, měl by být ježek vypuštěn tam, kde byl nalezen. Pokud to možné není, měl by být vypuštěn v nejbližší příhodné lokalitě. Vhodným místem jsou větší neudržované zahrady (s ploty, které ježek snadno zdolá), sady, křovinatý terén a listnaté či smíšené lesy. Ježek se vypouští navečer, nejlépe pod keře či v blízkosti hromady dřeva, kůlny apod., aby se měl kam schovat.